

UTAZZ VELEM! KÖZLEKEDJ OKOSAN!

ÉN ÉS A VILÁG

A modul szerzője: IFA Műhely

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

1. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök /mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. Ráhangolás, a feldolgozás előkészítése					
I/a Legkedvesebb közlekedési eszközöm					
A	A tanító befejezetlen mondatokat mond a gyerekeknek. A gyerekek a mondatok befejezésével mesélnek élményeikről. 15 perc	Hangulati előkészítés Figyelem Kifejezőképesség Emlékezet	Frontális osztálymunka – beszélgetés		P1 (Befejezetlen mondatok)
B	Egy tanuló a legkedvesebb közlekedési eszközére gondol, a többiek kibarkochbázzák, hogy melyik az. 15 perc	Hangulati előkészítés Kreativitás Logikus gondolkodás Figyelem	Frontális osztálymunka – játék		P2 (Barkochba)
C	A tanulók lerajzolják a legkedvesebb közlekedési eszközüket. 15 perc	Hangulati előkészítés Kreativitás Manuális készségek Önállóság	Frontális osztálymunka – ábrázolás	Rajzlap, színes ceruza	
I/b Személyes élményem					
A	A diákok kiválogatják azoknak a járműveknek a képeit, amelyekkel már utaztak. Elmesélik, hogy honnan hová utaztak az adott járművekkel. 15 perc	Élmények előhívása Szóbeli készségek Emlékezet Árnyalt nyelvhasználat Figyelmes hallgatás Türelem	Frontális osztálymunka – önálló feladatmegoldás, beszélgetés	Közlekedési eszközöket ábrázoló képek	

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök /melléletek	
				Diák	Pedagógus
B	A diákok elmesélik legemlékezetesebb utazásukat. 15 perc	Élmények előhívása Szövegalkotás Árnyalt nyelvhasználat	Frontális osztálymunka – beszélgetés		
I/c, „Repül a repül a...”					
	A tanulók a helyükön ülnek. A tanító sorban egymás után képeket mutat fel, melyek különböző közlekedési eszközöket ábrázolnak. A gyerekek felállnak, ha olyan közlekedési eszközt látnak, amin már utaztak. Ha azonban a felmutatott kép nem közlekedési eszközt ábrázol, a diákok fel-emelik a kezüket. A játék után a diákok megpróbálják felidézni a játékban szereplő közlekedési eszközök hangját, majd megbeszélik milyen közlekedési eszközöket ismernek még. 15 perc	Rendszerezés Koncentráció Szabálytudat Emlékezet	Frontális osztálymunka – játék, beszélgetés		P3 (Repül a repül a...) Közlekedési eszközöket ábrázoló képek (újságból kivágva, vagy a tanulói munkafüzetben található képek)

Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök /mellékletek	
			Diák	Pedagógus
II. Új tartalom feldolgozása				
II/a Csoportosítás				
A tanulók közlekedési eszközöket csak töredékesen ábrázoló rajzokat egészítenek ki. A kész rajzokat tetszés szerint kiszínezik. A tanító két nagy halmazkarikát rajzol a táblára. Az egyik karikába a tömegközlekedési eszközöket ábrázoló képeket, a másik karikába pedig a nem tömegközlekedésre használt járműveket ábrázoló rajzokat ragasztják a diákok. A gyerekek megbeszélnek, melyek azok a járművek, amelyeket jellemzően csak vidéken használnak. Ezeket a járműveket ábrázoló képeket csilloggal megjelölik a táblán. 10 perc	Kreativitás Manuális készségek Vizuális memória Önállóság Differenciálóképesség	Frontális osztálymunka – önálló feladatmegoldás, megbeszélés	D1 (Járművek) Színes ceruza, gyurmaragasztó	Kréta (a halmazkarikák felrajzolásához)
II/b Tájékozódás közutat ábrázoló képen				
A gyerekek csoportokat alakítanak. A csoportok olyan képeket rajzolnak, amelyek olyan helyeket ábrázolnak, ahol közlekedni szoktunk. A gyerekek különböző színű jelöléssel differenciálják a közlekedés szintereit. Az előzetesen gyurmából elkészített közlekedési eszközöket elhelyezik a képen. 25 perc	Tapasztalatok gyakorlati alkalmazása Megfigyelés Együttműködés Tolerancia Logikus gondolkodás Döntési készség Együttműködés	Csoportmunka – ábrázolás, megbeszélés	Fél ív csomagolópapír csoportonként, zsírkréta, fehér papírcsíkok, gyurmából készített közlekedési eszközök, ragasztó	P4 (Képkészítés)

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök /melléletek	
				Diák	Pedagógus
II/c Képtárlátogatás					
	A csoportok megtekintik az elkészült munkákat. A gyerekek megbeszélnek a látottakat, és értékelik egymás munkáját. 10 perc	Értékelés Árnyalt fogalmazás Szóbeli kifejezőkészség	Kooperatív tanulás – képtárlátogatás		
II/d Közlekedési táblák					
	A tanító kiválaszt 5-6 alapvető közlekedési táblát, és megbeszéli azok jelentését a diákokkal. Mindegyik csoport kap egy darabokra vágott képet valamelyik közlekedési tábláról. A diákok megfelelően összeillesztik a szétvágott kép darabjait, majd megnevezik a táblát. A diákok csoporton belül megfogalmazzák, hogy mit kell tenni, ha az ember az adott táblát az utcán látja. A diákok ezután arról beszélnek, milyen következményekkel jár, ha figyelmen kívül hagyják azt a jelzőtáblát. 8 perc	Rész-egész viszonyának felismerése Emlékezet Vizuális memória Logikus gondolkodás Kreativitás Együttműködés	Csoportmunka – problémamegoldás, megbeszélés	D2 (Közlekedési táblák)	
II/e Csoportbeszámolók					
A	A csoportok egymás után bemutatják a jelzőtáblákat, amiket kaptak. Elmondják a csoporton belül gyűjtött ismereteiket a tábláról. A többi csoport szükség esetén kiegészíti a beszámolót. 7 perc	Bemutató Emlékezet Szóbeli kifejezőkészség Együttműködés Figyelem	Kooperatív tanulás – csoportszóforgó		

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök /mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	A tanító kiragasztja 5-6 alapvető közlekedési tábla rajzát. A gyerekek megbeszélik, mit jelentenek a táblák, és mit kell tenni, ha az adott táblát az utcán látják. A gyerekek megfogalmazzák, hogy mi történik, ha nem tartják be a közlekedési szabályokat. A tanító mindegyik csoportnak ad egyet-egyét a táblákból. Ezeket a gyerekek elhelyezik az általuk készített képen. 15 perc	Emlékezet Ismeretek gyakorlati alkalmazása Képi gondolkodás Figyelem Együttműködés Vizuális memória	Csoportmunka – megbeszélés, problémamegoldás	D2 (Közlekedési táblák)	
II/f Szituációs játék					
	A gyerekek az egész teret betöltve mozognak. A tanító utasításokat ad, a gyerekek némajátékkal játszanak a hallottak alapján. 10 perc	Rögtönzés Együttműködés Koncentráció Beleélő képesség	Frontális osztálymunka – szituációs játék		P5 (Szituációs játék: közlekedés)
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés					
III/a Mít tanultunk ma?					
A	A gyerekek a tanítói kérdések segítségével átismétlik az órán tanultakat. 15 perc	Rendszerezés Analizálás Szintetizálás Logikus gondolkodás Szabálytudat Emlékezés Kifejezőképesség	Frontális osztálymunka – megbeszélés		P6 (Ismétlő kérdések)
B	A tanító felvázolja a szituációt, miszerint a diákok vásárolni indulnak a piacra. Indulás előtt családtagjaik tanácsokkal látják el őket. A diákok megfogalmazzák ezeket a tanácsokat. 15 perc	Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése Együttműködés Tolerancia Szabálytudat	Frontális osztálymunka – megbeszélés		

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök /melléletek	
				Diák	Pedagógus
III/b Értékelés					
A	A gyerekek saját munkájukat értékelik segítő kérdések alapján. 5 perc	Önértékelés Önismeret Kritikai érzék Árnyalt fogalmazás	Frontális osztálymunka – megbeszélés		P7 (Kérdések az önértékeléshez)
B	A tanító értékeli az egész osztály munkáját. A gyerekek beszélnek arról, hogy hogyan tudtak a csoportokban együttműködni. 5 perc	Értékelés Kritikai érzék Egymás iránti figyelem Önismeret	Frontális osztálymunka – értékelés, beszélgetés		

TANÁRI MELLÉKLET

P1 BEFEJEZETLEN MONDATOK

Én minden reggel...(mivel?) jövök iskolába.

Anyukám sokszor utazik...(mivel?)

Ha a nagymamámhoz megyünk, akkor... (mivel?) utazunk

P2 BARKOCHBA

A tanító felszólítja a diákokat, hogy mindenki gondoljon a legkedvesebb közlekedési eszközére, majd jelentkezzen az, aki le szeretné azt szóban írni a többieknek. A tanító kiválaszt egyet a jelentkezők közül, aki szóban körülírja az általa kigondolt közlekedési eszközt anélkül, hogy ténylegesen megnevezné. A többi diák az elmondottak alapján megpróbálja kitalálni a szót, amire társuk gondolt.

P3 „REPÜL A REPÜL A...” FELISMERŐ JÁTÉK

A nem közlekedési eszközt ábrázoló képek között legyen pl. fotel, szőnyege stb. Fontos, hogy a játék folyamán a diákok felismerjék, hogy vannak légi, vízi és szárazföldi közlekedési eszközök. Miután tisztázták ezeket a kategóriákat, a diákok mindegyikhez mondjanak példákat.

P4 KÉPKÉSZÍTÉS

A csoportalakítás célja 4-6 fős kooperatív csoportok kialakítása. Az osztály létszáma szabja meg a kialakításra kerülő csoportok számát. Miután a tanító eldöntötte, hogy hány csoportot akar kialakítani (n), elindul körbe az osztályteremben és 1-től n -ig sorban egy-egy számot oszt ki mindegyik tanulónak, mely számot a tanuló megjegyzi. Ha elfogynak a számok (n -edik tanulónál), a tanító a következő diáknál újból 1-től folytatja a számok kiosztását. Miután mindegyik tanuló kapott egy-egy sorszámot, a tanító elmondja, hogy az azonos sorszámú tanulók alkotnak egy-egy csoportot. Ezek után a csoportok elfoglalják a tanító által számukra kijelölt helyüket az osztályteremben.

A gyerekek képein lehet úttest, járda, jelzőlámpák, vasúti sín, folyó...

A részek jelölései:

azokat a részeket, ahol gyalogosok közlekednek sárga zsírkrétával színezik ki

azokat a részeket, ahol a közlekedési eszközök járnak szürke zsírkrétával színezik ki

fehér csíkokat ragasztanak oda, ahol a zebra helye lehet

attól függően, hogy a zebraátkelőnél a lámpa mit mutat, a zebra előtt várakozó, vagy a zebrán éppen átkelő embereket rajzolnak

Időkitöltő feladat: a gyerekek kiegészíthetik a rajzot fákkal, házakkal, játszótérrel.

P5 SZITUÁCIÓS JÁTÉK: KÖZLEKEDÉS

A tanulók az egész teret kitöltve mozognak, s a tanító utasításai alapján kell némajátékkal mimetizálniuk. A gyerekek úgy helyezkedjenek el, hogy fel tudják venni a tanítóval és egymással a szemkontaktust.

A pedagógus utasításai:

- Sietve haladsz az utcán.
- Megérkezel a villamos megállójába, és izgatottan várakozol.
- Idegesen nézed, mikor jön a villamos.
- Megkönnyebbülsz, mert megjelenik a távolban a várt közlekedési eszköz.
- Felszállsz a villamosra, de nagy a tömeg.
- Előveszed a jegyed.
- Nagy nehezen eljutsz a lyukasztóig.
- Kilyukasztod a jegyet.
- Berakod a táskába.
- Észreveszed, hogy jön az ellenőr.
- Keresed a jegyet, de zavarban vagy, mert először nem találod.
- Végre! Megvan a jegy.
- Odaadod az ellenőrnek a jegyed.
- Ellenőrzi, és visszaadja.
- Megérkeztél az úticélhoz.
- Leszállsz a villamosról, ahol anyukád vár.

P6 ISMÉTLŐ KÉRDÉSEK

Milyen közlekedési eszközökkel ismerkedtünk meg?

Hogyan csoportosíthatjuk ezeket a közlekedési eszközöket?

Milyen közlekedési szabályokról tanultunk?

Miért fontos a közlekedési szabályok betartása?

Hogyan kell viselkednünk a tömegközlekedési eszközökön?

P7 KÉRDÉSEK AZ ÖNÉRTÉKELÉSHEZ

Van-e olyan, amit mostantól másként fogsz csinálni? Mi a számodra legfontosabb dolog az órán tanultakból?